

“El palestí és un poble que perd la vida”

Gadi Algazi va ser el primer soldat israelià que, el 1979, es va oposar a servir l'exèrcit als territoris ocupats de Gaza i Cisjordània. Algazi va pagar l'atreviment amb deu mesos de presó. Avui és professor d'història a la Universitat de Tel-Aviv i va ser un dels fundadors del moviment arabojueu Taayoush (“Convivència”).

Quall es va oposar a servir l'exèrcit israelià?

— Fa vint anys. Vaig ser un dels fundadors del primer grup organitzat d'objectors de consciència, la qual cosa, alhora, significava un moviment per primera vegada de certa transcendència política. Un cop ets membre de l'exèrcit, trencar l'obligació d'obediència et comporta greus problemes. Em vaig negar sis o set vegades a complir les ordres que em manaven els comandaments militars i, en conseqüència, em vaig passar deu mesos a la presó. Em van excarcerar gràcies a una reexida campanya pública de suport.

— A Israel, el moviment d'objecció de consciència neix el 1979?

— És difícil afirmar-ho amb precisió. Ara acabo d'escriure un llibre sobre cinc joves objectors molt coneguts d'Israel, i per redactar-lo he recollit testimonis d'objectors des de la fundació de l'estat d'Israel. Així, he trobat casos de soldats que es van oposar a la deportació de palestins el 1948, altres que es van declarar objectors el 1956, durant la guerra colonial, però la gran explosió del moviment es va produir a mitjan anys seixanta, després de la guerra dels Sis Dies i la posterior ocupació de Cisjordània i la franja de Gaza. Tanmateix, en tots aquests casos l'objecció de consciència era un moviment individual, de manera que era invisible, no tenia transcendència pública. Nosaltres vam capgirar aquest dèficit i ens ho van fer pagar amb penes de presó. No obstant això, la gosadia no va ser en va, perquè va servir per relançar el moviment. Això es va constatar el 1982, du-

rant la invasió del Líban, quan entre 250 i 300 soldats israelians es van oposar a prendre part a la guerra. Per a un país tan petit com Israel és una xifra molt significativa. Després de la primera Intifada del 1987, el moviment també va agafar empena, i ja en els darrers tres anys l'objecció de consciència ha crescut molt.

— Però això, què vol dir?

— Mira, el moviment ha arrelat entre els joves i els reservistes. A poc a poc, l'exèrcit israelià ha perdut el prestigi de què gaudia entre la població, que era, precisament, un dels capitals més importants que tenia. Avui et pots trobar amb objectors de quaranta-cinc anys que van reprimir la primera Intifada, però que llavors eren massa joves per declarar-se objectors o potser perquè no tenien ni el coratge ni tampoc la consciència política per fer-ho. A pesar de tot, i amb el pas dels anys, s'han sobreposat a aquells reptes i ara s'oposen a l'exèrcit. Però en el moviment d'objecció de consciència també hi ha gent molt jove, de setze o divuit anys, que es neguen a integrar-se a un exèrcit colonial, o militars d'elit de l'exèrcit israelià, com els pilots dels caçabombarders, que s'oposen a bombardejar els pobles palestins. El més important és que després de molts anys de cometre crims de guerra, la gent s'ha adonat del mal provocat a “l'enemic”, a les víctimes, i, en aquest sentit, és transcendental que el moviment d'objecció de consciència penetri en el corrent d'opinió majoritària de la societat.

— Però els objectors rebutgen en rodó servir a l'exèrcit o només, per exemple, si intervé als territoris ocupats?

"És molt important repetir mil vegades si fa falta que el mur que Sharon construeix no segueix el traçat que separa Cisjordània d'Israel, sinó que la majoria s'endinsa en territori palestí."

ORICL CLANVERA

—Hi ha moltes modalitats d'objecció de consciència i el moviment les accepta totes. Per part meua i si fos el cas, avui m'oposaria a qualsevol tipus de participació a l'exèrcit. A les presons israelianes hi ha joves empresonats per sostenir aquest posicionament, però també n'hi ha d'altres que només s'han oposat a servir l'exèrcit si actuava als territoris ocupats, i d'altres també que s'hi incorporen però rebutgen participar en crims de guerra. Considero que integrar tota aquesta diversitat d'opcions és bo per assegurar, alhora, la varietat i la unitat del moviment, però també per entrelligar el contingut polític i la consciència moral individual. No es pot ser dogmàtic pel que fa a l'objecció de consciència, perquè la justícia absoluta no existeix. Has de tenir en compte que sóc ciutadà d'un estat colonial i en una societat com aquesta és impossible trobar solucions mantenint judicis maximitistes. Així doncs, cada declaració d'objecció de consciència no expressa una decisió moral absoluta, sinó que és el compromís entre rebutjar a participar a l'exèrcit i l'intent de canviar la societat.

—A més de Taayoush, l'altre gran moviment d'objecció de consciència és

Ometz Lesarev. Manteniu bones relacions?

—Quan parlo del moviment d'objecció de consciència no m'importen els noms, perquè el més important és la tasca que es du a terme. Ometz Lesarev és un grup de reservistes de l'exèrcit israelià que famfarroneja del seu sionisme, que jo rebutjo del tot, i que es va radicalitzar el 1987 després de l'esclat de la Intifada palestina. Al principi es pensaven que només dient "no" a l'exèrcit sacsejarien l'opinió pública, però no va ser així, de manera que ara han fet un pas endavant i és possible, fins i tot, que s'uneixin al nostre moviment. Això no obstant, nosaltres no fem res per aconseguir-ho.

—Així, Taayoush és el referent del moviment d'objecció de consciència?

—Cada nova generació d'objectors de consciència manté una relació més intensa amb el nostre moviment, sobretot els més joves, que ja han participat en moltes de les accions que organitzem. Taayoush persegueix construir una alternativa arabojuèva des de la base a través de l'acció no violenta, per demostrar que israelians i àrabs no som enemics.

—Creu que Israel és un estat democràtic?

—No crec que existeixi l'estat democràtic com a tal, sinó que s'hauria de parlar de procés de democratització. Totes les definicions de democràcia que han sorgit són limitades. La grega ho era, la capitalista també, i la colonial etnocràtica, com la israeliana, no cal ni parlar-ne. Així, en comptes de definir què és la democràcia, seria molt millor reflexionar sobre el procés de democratització, del qual, per cert, encara estem molt lluny i a Israel encara més.

—Quines accions hauria de prendre el Govern israelià per disminuir la tensió al Pròxim Orient?

—Desmantellar les colònies, que és la millor mesura que es pot prendre a favor de la pau.

—Però Ariel Sharon no només patrocina nous assentaments sinó que ara també aixeca un mur per separar els palestins dels israelians.

—És molt important repetir mil vegades si fa falta que el mur que Sharon construeix no segueix el traçat que separa Cisjordània d'Israel, sinó que la majoria s'endinsa en territori palestí. Per tant, el mur no separa els israelians dels palestins, sinó que crea guetos, que són molt pitjor que els bantustans de Sud-

àfrica, perquè són molt més petits i, en conseqüència, molt més fàcils de controlar. Avui, a més, el 20% de les ciutats i pobles israelians ja es troben dins de territori palestí. La gran diferència amb el que passava a Sud-àfrica és que aquí els blancs necessitaven la mà d'obra dels negres, però Israel pot prescindir de la força de treball palestina. De manera que la situació als territoris ocupats és molt pitjor:

—El Govern israelià practica la neteja ètnica?

—El que fa és molt més subtil. En comptes de practicar la neteja ètnica, que tothom podria veure i testificar, el que fa és sembrar el terreny per crear ies condicions que obliguin la gent a abandonar la seva terra. I això encara és molt pitjor, perquè passa davant dels teus morros i no te n'adones. Ara bé, si vas als pobles de Cisjordània comproves que la gent jove se'n va. Tot això demostra que el palestí és un poble que perd la vida. Aquesta política és molt més greu que la d'estendre els assentaments, perquè aguditza el procés de neteja ètnica, que només és possible d'aturar si s'intervé sobre el terreny i no amb paraules.

—La solució definitiva seria reconèixer un estat palestí independent al costat del d'Israel?

—La possibilitat que existeixin dos estats independents és factible i els palestins no ho descarten, però perquè sigui possible s'han de satisfer unes precondicions. Jo no necessito un estat, però aquesta no és la qüestió. Però potser d'aquí a cinc anys la qüestió d'un estat palestí independent ja no serà gens rellevant, perquè l'estratègia que Ariel Sharon amaga darrere la construcció del mur de l'apartheid és crear ies condicions que impedeixin bastir un futur estat palestí independent.

—I quines són aquestes condicions?

—El senyor Sharon sap que el conflicte araboisraelià ho és per objectius elementals, com ara l'aigua, la terra o els drets fonamentals. L'objectiu que persegueix és tenir sota control el moviment nacional palestí i crear ies condicions per tircumscriure'l a l'esfera simbòlica de la independència. És a dir, el que fa Sharon és permetre que els palestins administrin la seva misèria. Aquesta és la

política que ha aconseguit imposar a la franja de Gaza: "nosaltres, els israelians, us condemnem a viure en la misèria, però com que és la vostra misèria, us l'administreu, però tranquils, que us sortirà gratis, perquè els europeus ja es rascaran la butxaca per finançar-ne la gestió". Aquesta és la política de Sharon i és el futur que planifica per a Cisjordània. Als palestins només els queda escollir entre viure en guetos o abandonar ia seva terra.

—Europa s'hauria d'involucrar a fons en el conflicte araboisraelià i desmarcar-se de la política dels EUA?

—El que passa és que els europeus encara no han entès que el conflicte és molt senzill i que no es resol amb "textos". Les declaracions, les negociacions, els tractats i les cimeres no serveixen per a res. Ara mateix, el més important és que es construeix un mur i els assentaments israelians als territoris ocupats no paren de créixer. El que és transcendental són els fets que passen sobre el terreny, perquè determinen el futur. Així, en comptes de demanar de genolls que Ariel Sharon assisteixi a una conferència o que firmi un document, el que s'ha de fer és obligar-lo a parar el mur i l'expansió dels assentaments, perquè ambdós fets són irreversibles. Som espectadors d'un procés colonial i si el vols canviar el que has de fer és intervenir sobre el terreny i no focalitzar els esforços en textos i gestions simbòliques. Estem farts de símbols, el que necessitem d'una vegada són fets.

—Però, hi ha algú a Israel partidari d'aquesta política que proposa?

—L'israelià és un conflicte colonial i poques societats que viuen una situació colonial tenen el coratge i la possibilitat de posar fi a aquesta situació. No fa falta anar pas gaire lluny. Mira el que va passar a França i el seu conflicte amb Algèria, els nord-americans al Vietnam o els europeus amb l'història de colonialisme que arrosseguen. Tanmateix, i malgrat aquesta trava, els ciutadans israelians saben que amb polítics com Sharon no hi ha solució possible. Són conscients que s'han de desmantellar els assentaments i que els palestins tenen dret a un estat independent. La clau rau a saber qui serà capaç d'articular aquesta alternativa po-

"Som espectadors d'un procés colonial. Estem farts de símbols, el que necessitem d'una vegada són fets"

lítica. Sharon no demana que s'accepti el seu pla, sinó que adverteix que no hi ha alternativa possible. És a dir, no intenta convèncer ningú, sinó que consolida la seva estratègia assassinant els líders palestins, bombardejant els territoris ocupats i incentivant la violència, ja que així, a poc a poc, crea les condicions que impossibiliten trobar una solució política al conflicte. Quan aconsegueixes robar l'esperança d'un futur millor a la gent, la converteixes en un animal.

—El veig molt pessimista. No entreveu cap signe d'esperança?

—Si bé és cert que sóc força pessimista, també és veritat que quelcom es cou. Els palestins s'organitzen cada vegada millor, la resistència ha crescut a dins d'Israel i, potser, mai no se sap, els nord-americans han après la lliçó després de l'ocupació de l'Iraq.

—Enfront de la política de Sharon, la resistència àrab està justificada?

—Nosaltres treballem amb gent dels territoris ocupats per promoure accions massives no violentes, perquè és el tipus de resistència a la qual Sharon no té resposta. La resistència amb armes és ridícula, perquè la superioritat militar dels israelians és escandalosa, però, sobretot, perquè l'estratègia armada no serveix en absolut per a frenar ia política d'ocupació israeliana. Des de fa tres anys, el que fem és construir ia resistència popular pacífica des de la base, que és l'única mesura que pot enderrocar el mur. De vegades obtenim èxits espatarrants, però, també s'ha de reconèixer, és difícil.

Víctor Reixach